

Broj:

Podgorica, 07.11.2022. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.10 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list Crne Gore“, br. 33/12, 13/18 i 145/21) i člana 10 stav 1 i 2 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list Crne Gore“, br. 12/18), u postupku davanja mišljenja po zahtjevu Opštine Pljevlja, a na osnovu prijedloga mišljenja vd direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 07.11.2022.godine donosi

MIŠLJENJE

Zahtjev

Opština Pljevlja (u daljem tekstu: “Opština“) je Aktom br. 06-335/22-537/1 od 16.06.2022. godine, zaveden u Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu:“Agencija“) pod brojem UPI-05-430/22-59/1 dana 22.06.2022. godine, dostavila Opšti obrazac prijave državne pomoći u vezi sa finansiranjem DOO „Vodovod“ Pljevlja u vidu direktnih bespovratnih sredstava u iznosu od 250.000.00 eura.

Imajući u vidu da je Opština navela da sredstva neće biti prenijeta do donošenja Odluke Agencije, predmetni zahtjev će se smatrati Zahtjevom za davanje mišljenja, shodno članu 10 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. List Crne Gore“, br. 12/18).

Obrazac prijave

U predmetnom Obrascu prijave, Opština je navela da je mjera koja se odnosi na prenos sredstava ima elemente direktnosti, u smislu da se prenos sredstava vrši privrednom društvu čiji je osnivač Opština, a koji obavlja djelatnost od javnog interesa, preciznije DOO „Vodovod“ Pljevlja, dok se indirektan prenos odnosi na krajnje korisnike, sva fizička i pravna lica na teritoriji Opštine Pljevlja, te da se predmetni prenos vrši u skladu sa odredbom člana 9 stav 1 alineja 1 Odluke o osnivanju DOO „Vodovod“ Pljevlja (opštinski propisi br. 7/14) kojim je propisano da se javno finansiranje djelatnosti Društva koje imaju karakter djelatnosti od javnog interesa obezbjeđuje iz Budžeta opštine i odredbom člana 52 stav 1 alineja 2 Zakona o komunalnim djelatnostima (br. 55/19, 71/16 i 66/19) propisano je da se finansiranje obavljanja komunalne djelatnosti i tekućeg održavanja komunalne infrastrukture, oprema i sredstava, kao i investicionog održavanja komunalne infrastrukture obezbjeđuje iz budžeta jedinice lokalne samouprave.

Takođe, u obrascu prijave navedeno je da se Prijavljenom mjerom ne daje prednost ni jednom korisniku bilo da se radi o fizičkom ili pravnom licu a koje obavlja privrednu djelatnost, da mjera nema diskrecione elemente u odnosu na broj privrednih društava, niti određenog broja

privrednih djelatnosti, već se odnosi na sve krajnje korisnike, fizička i pravna lica na teritoriji Opštine Pljevlja, te na taj način ne ugrožava konkurenciju niti utiče na trgovinu Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

DOO „Vodovod“ je u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje cijena regulisanih komunalnih djelatnosti u toku 2021 godine pristupio izradi predloga cijena za 2022 godinu. U skladu sa navedenom Metodologijom Odbor direktora je donio Odluku kojom su utvrđene cijene za navedene usluge. Regulatorna agencija za energetiku kao nadležan organ koji kontrolira proces donošenja cijena, uputio je dopis DOO Vodovodu Pljevlja kojim je tražio izjašnjenje da li će osnivač učestvovati u finansiranju dijela troškova komunalne djelatnosti i kroz to učešće pomognu građanima i privredi na koji način bi došlo do srazmjernog smanjenja cijena komunalnih usluga za sve potrošače. Opština je za ove svrhe opredijelila Budžetom za 2022 godinu iznos od 250.000,00 eura. Odbor direktora DOO „Vodovod“ je u skladu sa Metodologijom i učešćem Opštine Opštine u finansiranju, donio Odluku o utvrđivanju cijena usluga vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda br: 01-6178 od 30.12.2021. godine koje su smanjene srazmjerno učešću Opštine. Na navedeni predlog cijena Regulatorna agencija za energetiku je dala saglasnost dana 10.02.2022. godine (Odluka br. 22/87-11). Nakon toga, u skladu sa zakonom Skupština opštine Pljevlja je na sjednici održanoj dana 04.05.2022 godine dala saglasnost na predložene cijene.

Cilj mjere pomoći je finansiranje dijela troškova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti koje obavlja DOO „Vodovod“ Pljevlja što bi u krajnjem uticalo na smanjenje cijena krajnjih korisnika iz oblasti vodosnadbijevanja i upravljanja komunalnim otpadom, a prevashodno cijene za upravljanje komunalnim otpadnim vodama.

Osnovni cilj koji učešća Opštine u finansiranju dijela troškova komunalne djelatnosti, a na predlog Regulatorne agencije za energetiku je smanjenje negativnih posledica izazvanih nastalom situacijom skoka cijena na svim nivoima na način što će cijene usluga vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda biti smanjene u toku 2022 godine. Opština je našla za shodno da pomogne svima na način što će učešćem u finansiranju troškova komunalne djelatnosti smanjiti cijene za navedene usluge i tako barem djelimično ublaži negativne posledice inflacije i povećanja troškova života. Na taj način, učešćem Opštine u finansiranju dijela troškova za obavljanje komunalne djelatnosti dolazi do smanjenja cijena usluga vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda za građanstvo i privredu pogotovo u noovonastaloj situaciji zbog naglog skoka cijena na svim nivoima.

Iz tog razloga je Opština na predlog Regulatorne agencije za energetiku uzela učešće u finansiranju dijela troškova. Radi se o preraspodjeli prihoda, na jednoj strani smanjenjem cijena prihod od usluga će biti smanjen za 250.000,00 eura, dok će na drugoj strani učešćem Opštine Pljevlja u finansiranju dijela troškova prihod biti uvećan za 250.000,00 eura. U konačnom, smanjenje i povećanje prihoda se međusobno potiru i nema direktne koristi za DOO „Vodovod“ Pljevlja. Direktnu korist će imati građani i privredna društva kroz niže cijene usluga vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda. Mjera pomoći otvorena je za sve sektore. Pomoć se dodjeljuje iz Budžeta Opštine u obliku subvencije za energetiku i komunalnu djelatnost, u obliku bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 250.000,00 eura. Planirani datum dodjele pomoći: do 31.12.2022. godine. Opština Pljevlja je u obrascu prijave navela da nije uključena klauzula o mirovanju iz razloga što se ne radi o šemi pomoći niti je u pitanju individualna pomoć, jer je obaveza Osnivača da učestvuje u predmetnoj djelatnosti propisana naprijed

navedenim zakonskim i podzakonskim aktima. Takođe, u prijavi je navedeno da sredstva neće biti prenijeta do donošenja Odluke Agencije za zaštitu konkurencije.

Ocjena

Kako su predmetna sredstva Opštine namjenjena finansiranju djelatnosti od javnog interesa i finansiranju dijela troškova za obavljanje komunalnih djelatnosti koje obavlja DOO „Vodovod“ Pljevlja, što bi uticalo na smanjenje cijena krajnjih korisnika iz oblasti vodosnadbijevanja i upravljanja komunalnim otpadom, a prevashodno cijene za upravljanje komunalnim otpadnim vodama, Agencija ukazuje da su vodosnabdijevanje i mreže otpadnih voda najčešći prirodni monopoli, u mjeri u kojoj se koriste za pružanje usluga krajnjim korisnicima pod jednakim i nediskriminatorskim uslovima.

Dakle, isključuje se prisustvo državne pomoći i nema potencijalnog uticaja na trgovinu ili narušavanje konkurencije za izgradnju vodne infrastrukture u slučaju prirodnog monopola i neznatnog privatnog finansiranja, ukoliko vodovodne mreže predstavljaju prirodne monopole koji nisu u konkurenciji sa drugim infrastrukturama iste prirode, jer bi njihovo dupliranje bilo neekonomično, a privatno finansiranje izgradnje takve infrastrukture je obično beznačajno.

Uticaj na trgovinu i/ili narušavanje konkurencije je obično isključeno u pogledu izgradnje infrastrukture u slučajevima kada u isto vrijeme:

- (i) infrastruktura se ne suočava sa direktnom konkurencijom,
- (ii) privatno finansiranje je beznačajno i
- (iii) infrastruktura nije dizajnirana da selektivno favorizuje određeno preduzeće ili sektoru, ali pruža koristi za društvo u celini.

Postoje okolnosti u kojima određene infrastrukture nisu u direktnoj tržišnoj konkurenciji s drugim infrastrukturama iste vrste ili s drugim infrastrukturama drukčije vrste koje nude iste, ili slične usluge. Nepostojanje direktne tržišne konkurencije među infrastrukturama vjerovatno postoji kod sveobuhvatnih mrežnih infrastruktura koje su prirodni monopoli, tj. čije bi dupliranje bilo neekonomično, zbog čega je privatno finansiranje izgradnje infrastruktura nezatno – navedeno je u stavu 211 Obavještenja Komisije (EU) o pojmu državne pomoći iz člana 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (2016/C 262/01) koje je sastavni dio Pravilnika o listi pravila državne pomoći („Sl. list CG“ br. 35/14...52/22).

Dalje, izgradnja sveobuhvatne mreže za vodosnadbijevanje i kanalizaciju kao takva obično ispunjava gore navedene uslove i stoga njeno finansiranje ne narušava konkurenciju niti utiče na trgovinu između država članica i Crne Gore. Uslov relevantan za beznačajno privatno finansiranje vodne infrastrukture mora se procijeniti na nivou cijele države članice, a ne na regionalnom ili lokalnom nivou.

Da bi cjelokupno javno finansiranje datog projekta vodne infrastrukture bilo van pravila o državnoj pomoći, Opština Pljevlja mora da obezbedi da se sredstva obezbeđena za izgradnju vodne infrastrukture u gore navedenoj situaciji ne mogu koristiti za unakrsno subvencionisanje ili indirektno subvencionisanje druge privredne aktivnosti DOO „Vodovod“ Pljevlja, uključujući rad vodne infrastrukture. Unakrsno subvencionisanje se može isključiti tako što će se obezbediti da se vlasnik/programer infrastrukture ne bavi bilo kojom drugom ekonomskom djelatnošću ili – ako je vlasnik/programer infrastrukture angažovan u bilo kojoj drugoj

ekonomskoj delatnosti – vođenjem odvojenih računa, raspoređivanjem troškova i prihoda u odgovarajuću način i obezbeđivanje da svako javno finansiranje ne koristi drugim aktivnostima.

U mnogim državama članicama EU u sektoru voda odgovornost za upravljanje i upravljanje vodnom infrastrukturom je odgovornost države (tj. lokalnih ili regionalnih vlasti), bilo preko administrativnog organa ili javnog preduzeća, što se često ostvaruje pod zakonskim monopolom.

U svojoj odluci od 4. aprila 2007. po predmetu N 588/2006 – Holandija – mjera subvencije vital Gelderland, OJ C 107, str. 1, Komisija je smatrala da mjere subvencija koje koriste samo kompanijama za pitku vodu (u vlasništvu lokalnih vlasti) na holandskom tržištu, koje nije otvoreno za konkurenciju, nemaju potencijal da utiču na konkurenciju i trgovinu između država članica. Međutim, utvrđeno je da mjere otvorene za druge korisnike ili koje se tiču industrijske vode – koje je bilo tržište otvoreno za konkurenciju – imaju takav potencijal. Kako se upravljanje i rad vodnih infrastruktura u mnogim državama članicama odvija na lokalnim, geografski zatvorenim i odvojenim tržištima koja nisu predmet konkurencije, javna finansijska podrška koja se stavlja na raspolaganje upravicima/operaterima javne infrastrukture u takvim slučajevima ne može uticati na trgovinu između država članica EU.

Zaključak

Imajući u vidu da vodosnadbijevanje i mreža otpadnih voda predstavljaju prirodni monopol u mjeri u kojoj se koriste za pružanje usluga krajnjim korisnicima pod jednakim i nediskriminatornim uslovima, utvrđeno je da se finansiranje DOO „Vodovod“ Pljevlja u vidu direktnih bespovratnih sredstava, ne odnosi na pitanja državne pomoći, shodno članu 2 Zakona o kontroli državne pomoći.

PREDSJEDNIK SAVJETA
Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Opštini Pljevlja, Kralja Petra I br.48, Pljevlja
- u spise predmeta
- a/a